

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kannanotto alueellisten valtiontukien suuntaviivojen muuttamisesta vuosiksi 2028-2024

Maakuntahallitus 28.09.2026

244/03.06.03/2026

Euroopan komissio on käynnistänyt julkisen kuulemisen alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen muuttamisesta. Muutoksilla luodaan perusteet jäsenmaiden aluetukikartoille tulevalle EU-ohjelmakaudelle vuosiksi 2028–2034. Nykyiset aluetukikartat ovat voimassa vuoden 2027 loppuun saakka.

Komission ehdotuksen mukaan Suomen ennalta määriteltujen C-tukialueiden piiri laajenisi nykyisestä Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutusta alueesta Suomen itäiselle raja-alueelle ja siten Etelä-Suomen NUTS2-alueelle Varsinais-Suomeen saakka. Komissio käyttää itäraja-alueiden määrittämisessä NUTS2 aluejakoa ja itärajan maakunnat Etelä-Karjala ja Kymenlaakso kuuluvat Etelä-Suomen NUTS2-alueeseen. Suomen valtiontukialueiden väestöpeitto nousisi ehdotuksen perusteella nykyisestä 26,86 prosentista noin 62,6 prosenttiin.

Itä- ja Pohjois-Suomi ja Pohjois-Karjala osana sitä kuuluu jo nykyisellä ohjelmakaudella ennalta määriteltyn C-tukialueeseen harvan asutuksen myötä. Harvan asutuksen alueita määriteltäessä komissio käyttää myös NUTS3 aluejakoa eli maakuntatasoa.

Koska komission määritelmän mukaan C-alueita ovat alueet, jotka ovat sosioekonomiselta asemaltaan epäedullisessa asemassa kansalliseen keskiarvoon nähden, tulisi itäisen raja-alueen määrittely tehdä NUTS2-alueen sijaan NUTS3- tasolla. Nykyisen määrittelyn perusteella koko Itä- ja Pohjois-Suomi, jonka alueella on noin 80% Suomen itärajasta, on jo nykyisellään C- aluetta, joten NUTS3- tason määrittelyn käyttö itäisen raja-alueen sisällyttämiseksi lisäisi Suomen C- tukialueeseen vain Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnat (alle 20 % Suomen itärajasta).

NUTS3- tason määrittelyn käyttämisellä NUTS2- tason määrittelyn sijasta Itäraja-alueiden osalta vältettäisiin C-alueen laajeneminen muutoin kuin C- alueen määrittelyperusteen mukaisista syistä. Etelä- Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien sisällyttäminen C-tukialueeseen lisäisi Suomen C-alueen väestöpeittoa noin 5 %, kun taas perusteetta NUTS2-alueen mukana tulevan alueen mukaan ottaminen lisäisi väestöpeittoa vielä noin 30% lisää. Tämä kertoo selvästi C-tukialueen laajenemisesta sellaiselle väestörikkaalle alueelle, joka ei ole kokonaisuudessaan komission C-aluemääritelmän mukaisessa tuen tarpeessa.

Tämä muutosesityksen epäkohta johtaa siihen, että alueellisen investointituen käyttömahdollisuus ei muodosta Itä- ja Pohjois-Suomelle tai itäiselle raja-alueelle kilpailuetua yritysten sijoittumispäätöksissä, vaan yritysten sijoittumis- ja investointipäätökset kohdentuvat todennäköisesti alueelle, jossa on suuremmat markkinat, paremmat logistiset yhteydet, suurempi työvoimapohja ja lähempänä sijaitsevat satamat. Muutosehdotus tulee siten heikentämään Pohjois-Karjalan tilannetta nykytilaan verrattuna.

Maakuntajohtajan päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa Euroopan komissiolle liitteenä olevan lausunnon.

Päätös

Lisätietoja Markus Hirvonen, maakuntajohtaja
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 050 357 7739

Tiina Moisala, aluekehitysasiantuntija
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 040 702 1575